

Till kommunfullmäktige i Lapträsk

REVISIONSNÄMNDENS I LAPPTRÄSK UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2011

1. Revisionsnämndens verksamhet

Revisionsnämnden skall i enlighet med 71 § i kommunallagen bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige fattar beslut om samt bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomi som fullmäktige satt upp har nåtts i *kommunen och kommunkoncernen*. Ifall det i kommunens balans ingår underskott som saknar täckning, skall revisionsnämnden utvärdera hur ekonomin har balanserats under räkenskapsperioden samt hur tillräckliga ikraftvarande ekonomiplanen och åtgärdsprogrammet är.

Revisionsnämnden har sammanträtt nio gånger under verksamhetsåret och under år 2012 **fem** gånger. Under verksamhetsåret hörde följande personer till revisionsnämnden:

	Medlemmar	Personliga ersättare
Ordförande	Mats Antas	Kaj Björkell
Vice ordförande	Mika Sistola	Esa Kekki
Medlemmar	Benita Busk-Markusas	Christina Bosas
	Mirja Hovén	Senja Kangas
	Jörgen Illman	Veijo Peltonen
	Marketta Kalliola	Tiia Piltti
	Ritva Lill-Smeds	Anja Saikkonen

Revisionsnämnden har utvärderat kommunens verksamhet i enlighet med sin verksamhetsplan. Nämnden har på sina möten bekantat sig med sektorernas verksamhet. Nämnden har gjort utvärderingsbesök 4.10.2011 i servicehuset för äldre, 3.11.2011 i Kirkonkylän koulu och 15.12.2011 i daghemmets sanerings- och utvidgningsbygge. På mötena har man hört kommuntullmäktiges och kommunstyrelsens ordförande, kommundirektören, grundtrygghetsdirektören, direktören för bildningsväsendet, rektorn för Kirkonkylän koulu, tekniska direktören, tekniska arbetsledaren, utvecklingschef och kommunens ekonomisekreterare.

Centralförvaltningen har informerat nämnden om ändringar i kommunens förvaltning, ekonomins utveckling samt om övriga åtgärder i anknytning till kommun- och servicestrukturreformen. Medlemmarna i nämnden har följt med hur beslut fattas i organen. Medlemmar i nämnden har deltagit i en utbildning avsedd för revisionsnämnderna i Östra Nylands kommuner 8.12.2011 i Lovisa.

I nämndens praktiska arbete har beaktats om revisionsnämndens medlemmar är jäviga.

OFR- revisor Ilpo Malinen från Oy Audiator Ab assisterat nämnden.

2. Utvärdering av hur målsättningarna utfallit

2.1. Uppställande av målsättningar

År 2011 i enlighet med budgeten har inom driftshushållningen resultatområdets verksamhetsbidrag varit bindande nivån i förhållande till fullmäktige. Inom investeringarna är bindande nivån per objekt. I finansieringsdelen är skatteintäkterna, statsandelarna, finansieringsintäkter och –kostnader samt förändringar i lån bindande på nettobelopp.

Resultatområdena är kommunens ledning (001), centralförvaltningstjänster (003), utbildningscentralen (005), landsbygdstjänster (006), grundtrygghetstjänster (007), bildningstjänster (008), fritidstjänster (009), miljötjänster (010) och tekniska tjänster (012).

Man har för resultatområdena uppställt olika målsättningar för verksamhet, vilka på basen av anteckningar i budgetboken inte verkar vara bindande i förhållande till fullmäktige. Dessutom har man i budgeten uppställt målsättningar gällande kommunens balansering av ekonomin, finansiella ställning samt inkomst- och utgiftsstruktur.

2.2. Strategiska målsättningar

Fullmäktige har 10.6.2009 § 37 godkänt kommunens fullmäktigestrategi för åren 2009–2012 och dess vision är att "Lapträsk är en boendeort som har livskraft, trygghet och attraktion." Strategin målsättningar är:

- Befolkningsstrukturen står på en stadig grund, invånarantalet ökar.
- Lapträsk erbjuder kvalitativa grundtjänster till sina invånare.
- Närings- och servicestrukturen är mångsidig och stark.
- Boendemiljön i Lapträsk är trivsamt och tryggt.

Kommunfullmäktige har fastställt, att centrala tyngdpunktsområden under perioden 2009-2012 är:

- balansering av ekonomin, bibehållande av konkurrenskraften och att repa sig från recessionen;
- trygghet av tjänsterna och uppgörande av fungerande avtal;
- fungerande arbetskollektiv, trygghet av arbetsförhållanden och arbetskraft;
- planering och i bruktagandet av kommunikationsstrategin, ge "fotfäste" för kommunstrategin.

Strategins målsättningsnivå har fastställts till, att man inte uppgör budgeter som påvisar underskott, att årsbidraget täcker låneamorteringen och avskrivningar enligt plan, att skatteprocenten är 19 % och att fastighetsskatteprocenten justeras. Skatteprocenterna får inte överskrida medeltalet i Östra Nylands kommuner. Verksamhetskostnaderna för åren 2010-2012 höjs endast med en inflationsjustering och kommunens lånebörda är inte högre än medeltalet i lika stora kommuner i Finland.

Hur strategiska målsättningar utfallit har inte skilt granskats i bokslutet för år 2011. Gällande målsättningarnas utfall kan man konstatera, att kommunen under år 2011 har haft problem med balanseringen av ekonomin. Budgeten för år 2011 har uppgjorts för

att visa överskott, men utfallet visade underskott. Kommunens befolkningsmängd minskade från förra året med 26 personer (-0,9 %).

2.3. Hur driftshushållningens målsättningar för verksamhet och ekonomi utfallit

2.3.1 Kommunens ledning och näringsverksamhet (resultatområde 001)

Målsättningen gällande verksamhetsbidraget inom resultatområdet kommunens ledning uppnåddes inte och målsättningen underskreds med 60.000 euro eftersom endast 49,6 % av de kalkylerade verksamhetsintäkterna utföll.

Målsättningen gällande verksamhetsbidraget inom resultatområdet näringstjänster underskreds med dryga 4.000 euro eftersom verksamhetsintäkterna inte utföll såsom det kalkylerats. I enlighet med balansboken var verksamhetsintäkterna som utfallit -685,78 euro trots att utvecklingschefens tjänster såldes till Mörskom kommun 1 dag/vecka under år 2011. Orsaken till negativa verksamhetsintäkterna är bokföring av förluster i form av kreditförluster (26.342,11 euro), eftersom TTT –projektet inte hade ansökt eller erhållit finansiering för år 2009 och det hade således inte erhållits.

Planering och i bruktagandet av kommunikationsstrategin d.v.s. ge fotfäste för kommunstrategin är en av fyra centrala insatsområden för perioden 2009–2012. **Revisionsnämndens uppmärksamhet fästs vid att kommunens kommunikationsstrategi enligt styrkortet för näringsverksamheten har blivit färdig, men i enlighet med styrkortet för kommunens ledning har beredningen av dem först inletts.**

2.3.2. Centralförvaltningstjänster (resultatområde 003)

Målsättningen gällande verksamhetsbidraget för centralförvaltningstjänster uppnåddes.

Under verksamhetsåret har kommunens webbplats förnyats. Organens föredragningslistor och protokoll jämte bilagor finns nu till påseende på kommunens webbplats och det ökar öppenheten inom beslutsfattandet och kommuninvånarnas möjlighet att påverka. **Användningen av webbplatsen då man söker tjänster är inte den bästa möjliga och sidorna är oenhetliga t.ex. gällande presentationen av kommunen.**

2.3.3. Lappträsk utbildningscentral (resultatområde 005)

Målsättningen gällande verksamhetsbidraget för utbildningscentralen uppnåddes inte. Det underskreds med 360.000 euro (utfallsgraden är 54 %). Å ena sidan överskreds verksamhetskostnaderna med 85.000 euro och å andra sidan uteblev verksamhetsintäkterna med 276.000 euro från de kalkylerade. Egentliga orsaken varför inkomsterna blev mycket mindre än de budgeterade berättas inte i klartext.

Revisionsnämndens uppmärksamhet fästs vid, att redan budgeten har beräknats i underkant genom att inte beakta kostnadsberäknade momsen och ändå beaktas den i utfallet. I enlighet med revisionsnämndens åsikt har även den interna

övervakningen varit bristfällig beträffande uppföljning av ekonomin eftersom man av fullmäktige inte anhållit om tillräcklig ändring i budgeten.

2.3.4. Landsbygdstjänster (resultatområde 006)

Målsättningen gällande verksamhetsbidraget för landsbygdstjänsterna uppnåddes.

2.3.5. Grundtrygghetstjänster (resultatområde 007)

Ändrade målsättningen gällande verksamhetsbidraget för grundtrygghetstjänsterna uppnåddes. Inkomsternas utfall underskred dock ursprungliga budgeten med 104.000 euro. Man skulle ha kunnat beskriva orsaken till denna avvikelse.

Revisionsnämndens uppmärksamhet fästs vid den stora ökningen av kostnaderna för hemvården och ålderdomshemmet. I enlighet med tilläggsutredningen revisionsnämnden fått är de presenterade nyckeltalen riktgivande. **Revisionsnämnden uppmanar att man satsar på utveckling av kostnadsberäkningen och – uppföljningen samt att man gör kostnadsjämförelser.**

Rekryteringen av en ordinarie ansvarig sjukskötare inom äldreomsorgen lyckades inte under verksamhetsåret. **Revisionsnämnden frågar vilka åtgärder man vidtagit för tryggande av att personalen är kunnig och tillräcklig (en av äldreomsorgens kritiska framgångsfaktorer).**

2.3.6. Bildningstjänster (resultatområde 008)

Målsättningen gällande verksamhetsbidraget för bildningstjänsterna uppnåddes. Utgifternas utfall blev 211.000 euro under det budgeterade och inkomsternas utfall överskred budgeten med 24.000 euro.

Revisionsnämndens uppmärksamhet har fästs vid att man inom bildningstjänsterna aktivt har grundat olika projekt och arbetsgrupper. Revisionsnämnden uppmanar, att man försäkras sig om att alla projekt och arbetsgrupper för att få arbetet slutfört har tillräckliga resurser och realistiska verksamhetsplaner.

I bokslutet har man presenterat en tabell om kostnader per skola euro / elev och för en del skolor innehåller uppgifterna även utgifter för andra enheter. **Revisionsnämnden önskar, att nyckeltalen i bokslutet sinsemellan skulle vara jämförbara.**

Revisionsnämnden anser det vara positivt att lärartjänsterna i regel har kunnat besättas med formellt behöriga lärare.

Revisionsnämnden har fäst uppmärksamhet vid att förslagen ändras oftare än vanligt och ärenden remitteras i bildningsnämndens möten. Att ärenden remitteras och att ändringar görs har bromsat beslutsprocessen. Nya läroplanen för grundläggande utbildningen blev inte färdig under verksamhetsåret fastän grundernas ändringar och kompletteringar i enlighet med utbildningsstyrelsens direktiv trädde ikraft 1.8.2011.

Enligt revisionsnämndens åsikt bör brister i bildningsnämndens berednings- och beslutsfattandeprocess utredas och korrigeras.

2.3.7. Fritidstjänster (resultatområde 009)

Målsättningen gällande verksamhetsbidraget för fritidstjänsterna uppnåddes.

Revisionsnämnden anser det vara positivt, att ungdomarna förverkligade planeringen och saneringen av ungdomsutrymmet.

2.3.8. Miljötjänster (resultatområde 010)

Målsättningen gällande verksamhetsbidraget för miljötjänsterna uppnåddes.

2.3.9. Tekniska tjänster (resultatområde 012)

Målsättningen gällande verksamhetsbidraget för tekniska tjänsterna uppnåddes.

Revisionsnämnden anser det vara en positiv utveckling, att vattentjänstverket år 2011 fått ett resultat som visar överskott.

2.4. Investeringarnas utfall

Investeringsutgifternas utfall (1.867.332 euro) hölls både inom ramen för ursprungliga (2.183.894 euro) och ändrade budgeten (2.315.344 euro). Investeringsinkomsternas utfall (84.278 euro) underskred både ursprungliga (89.000 euro) och ändrade budgeten (120.455 euro). Revidering på projektnivå överskreds utgifterna med över 10.000 euro i utbildningscentralens objekt då herrgården grundrenoverades och energihuset sanerades samt då tekniska väsendets traktor upphandlades och vid byggande av vattentjänst till glesbygden. Av investeringsintäkterna i budgeten har försäljningen av gamla hälsogården och försäljningen av aktier i Bostads Ab Elokallio inte utfallit. Inkomst- och utgiftskalkylerna för övriga projekt har hållits inom ramen för budgeten eller den negativa avvikelserna har varit liten.

2.5. Finansieringsdelens utfall

I finansieringsdelen har skatteintäkternas (7.543.870 euro) utfall underskridit den ändrade budgeten (7.577.000 euro), men överskridit den ursprungliga (7.241.000 euro). Däremot överskred statsandelarna (6.836.261 euro) den ändrade budgeten (6.779.280 euro), men underskred den ursprungliga (6.928.578 euro). Finansiella inkomsternas och utgifternas utfall var netto (636.206 euro), överskred budgeten (593.300 euro). Ökningen av långfristiga lån har utfallit i enlighet med budgeten. Ändringen av kortfristiga lån har utfallit med en ökning på 300.000 euro.

2.6 Kommunens ekonomi

De i budgeten presenterade ekonomiska målsättningarna uppnåddes inte helt.

Inkomstfinansieringen räckte inte till att täcka löpande utgifter och årsbidraget var negativt (-176.220 euro). Låneskötselbidraget var -0,2 (mål 2,1). Investeringarnas inkomstfinansieringsprocent var -9,4 (mål 21,9). Däremot har årsbidrag/invånare (euro) och årsbidrag/avskrivningar (%) inte utfallit enligt förväntningarna.

Lånestocken och lån/invånare ökade kraftigt, lånestocken från 2,3 miljoner euro förra året till 4,6 miljoner euro och lån/invånare från 786 euro till 1.614 euro. Verksamhetsintäkternas andel av inkomstfinansieringen var 30,0 %, skatteintäkterna var 33,1 % och statsandelarna 32,3 %, varvid finansieringsstrukturen inte helt har utfallit i enlighet med budgeten. Utfallet av driftshushållningen verksamhetskostnader/invånare (7.618 euro) överskred budgetens målsättningar (7.223 euro).

Mest betydande orsaken till att budgeten slog fel och kommunens ekonomiska kris är att utfallet av verksamhetskostnaderna (särskilt köp av tjänster) var större än i budgeten och i motsats var utfallet av verksamhetsintäkterna under de budgeterade (externa poster). Fastän verksamhetsintäkterna har ökat från förra året förhållandevis mera (3,2 %) än verksamhetskostnaderna (2,3 %), räcker detta inte eftersom ökningen av verksamhetskostnaderna i eurobelopp (493.445 euro) överskrider ökningen av verksamhetsintäkterna (200.462 euro).

Revisionsnämnden anser, att beslut om höjning av skatterna var nödvändiga.

På basen av uppgifter från år 2010 är uppgifterna jämförbara med lika stora kommuner (2.000–6.000 invånare) och kommuner inom området (Nyland) är uppgifterna för Lapträsk följande:

Mätare	Lapträsk	Lika stor	Utv.	Område	Utv.
Inkomstskattegrad (uppg. år 2011)	19,00 %	19,79 %	(+)	18,63 %	(-)
skatteintäkter/invånare	2.508 euro	2.652 euro	(-)	3.985 euro	(-)
verksamhetsintäkter/invånare	2.195 euro	1.143 euro	(+)	1.679 euro	(+)
verksamhetskostnader/invånare	7.383 euro	5.995 euro	(-)	6.056 euro	(-)
årsbidrag	-32 euro	410 euro	(-)	577 euro	(-)
lånestock/invånare	787 euro	1.620 euro	(+)	2.055 euro	(+)
kassamedel/invånare	145 euro	667 euro	(-)	1.068 euro	(-)
kassadagar	7 dagar	36 dagar	(-)	49 dagar	(-)
självförsörjningsgrad	65,6 %	59,6 %	(+)	71,0 %	(-)
relativ skuldsättning	22,3 %	36,7 %	(+)	46,1 %	(+)

Jämfört med tio mätare enligt kommunstorleken kan siffrorna för Lapträsk tolkas så, att de är sämre (-) i fem mätare än jämförelsekommunerna i medeltal och i fem bättre (+). Jämfört med kommunerna i området kan siffrorna för Lapträsk tolkas så, att de är sämre i sju mätare än jämförelsekommunerna i medeltal och bättre i tre. Jämförelse med kommunerna i området (Nyland) är dock problematisk eftersom området exempelvis omfattar stora städer inom huvudstadsregionen.

3 PERSONAL

Personalens storlek år 2011 var 202 personer. Minskningen från förra året var fyra personer. Av personalen var 79,6 procent kvinnor. Antalet över 55 -åringar är 50 personer (28,9 %). Ordinarie personalens storlek var 162 personer (80,2 %).

Medelåldern bland ordinarie personalen var 47,8 år. Högsta medelåldern 56,0 år har tekniska tjänsterna.

Sjukfrånvarodagarna år 2011 var totalt 3.821 dagar. Ökningen från förra året var 35 dagar (0,9 %). I proportion har sjukledigheterna på 4-10 dagar ökat mest. Sjukledighetsfallen (379 st.) var 19,9 % flera än år 2010 (316 st.). Beräknat per arbetstagare var sjukfrånvarodagarna i medeltal 18,9 dagar (förra året 18,4 dagar). **Revisionsnämnden konstaterar, att frånvarosiffran fortfarande är hög.**

Revisionsnämnden anser, att tillräckliga resurser reserveras för välmående i arbetet och förbättrande av arbetsatmosfären samt för trygghet av att personalen orkar.

4. Kommunkoncernens ekonomi

Koncernsamfund som ingår i koncernbokslutet är Fastighets Ab Labyrinten, som producerar boendeservice, Lapträsk Värme Ab samt samkommuner inom utbildning samt sjuk- och hälsovård. Koncernens årsbidrag för räkenskapsperioden (252.334 euro) blev lägre än förra året (428.268 euro). Koncernens lånestock/invånare ökade till 4.197 euro (ökning från förra året 26,1).

5. Övriga iakttagelser

Revisionsnämnden utvärderade, att användningen av styrkortet har förbättrats år 2011. Användningen av styrkortet bör dock fortfarande utvecklas. Revisionsnämnden anser, att styrkortet inte ännu fungerar på ett avsett sätt som ett verktyg för styrning och utvärdering.

6. Utvärderingens sammandrag

Revisionsnämnden anser med revideringsiakttagelser som grund, att av kommunfullmäktige i budgeten godkända mål beträffande ekonomi, verksamhet och kvalitet har uppnåtts i godtagbar utsträckning under verksamhetsåret 2011.

Revisionsnämnden föreslår, att resultatområdena ger sina gensvar till kommunstyrelsen och revisionsnämnden om utvärderingarna, rekommendationerna och begäran om utlåtanden, som i utvärderingsberättelsen presenterats med **fet stil**, senast i slutet av september och vidare till fullmäktige i slutet av oktober.

Lapträsk den 22 maj 2012

Mats Antas
ordförande

Mika Sistola
vice ordförande

Benita Busk-Markusas
medlem

Mirja Hovén
medlem

Jörgen Illman
medlem

Marketta Kalliola
medlem

Ritva Lill-Smeds
medlem

